

Łukasz Jurek*

INDEKS AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ JAKO NARZĘDZIE EWALUACJI POLITYKI SENIORALNEJ

Streszczenie. Poziom aktywności osób starych w danej populacji mierzony jest za pomocą specjalnego wskaźnika, który określony jest mianem indeksu aktywnego starzenia się (AAI). Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie tego wskaźnika jako narzędzia ewaluacji polityki senioralnej. Skupiono się na dwóch podstawowych zagadnieniach: (1) opisie konstrukcji AAI oraz (2) omówieniu wartości AAI w krajach Unii Europejskiej. Artykuł ma charakter przeglądowy. Zastosowana metoda badawcza to *desk research*, czyli analiza danych zastanych, w tym: literatury przedmiotu, ekspertyz, raportów i opracowań statystycznych.

Słowa kluczowe: polityka senioralna, aktywność, jakość życia, ewaluacja.

1. Wstęp

Proces starzenia się ludności stanowi obecnie priorytetowe wyzwanie dla społeczeństwa, gospodarki oraz władzy publicznej. Jest to fenomen, który wymusza zmianę konstrukcji instytucjonalno-prawnej państwa, w tym przede wszystkim wymusza stworzenie nowej koncepcji polityki społecznej ukierunkowanej na starość i ludzi starych (tzw. polityki senioralnej¹).

Od początku istnienia polityki społecznej, jej zainteresowanie i działanie skierowane było przede wszystkim na osoby stare. Ta grupa zawsze ucieleśniała główne problemy społeczne, takie jak ubóstwo, brak zdolności do pracy czy niedołączność. Bliskie połączenie ze sobą starości i polityki społecznej nastąpiło w okresie powojennego rozwoju funkcji socjalnych państwa. Ukształtował się wówczas system świadczeń (emerytur, usług zdrowotnych i opiekuńczych) adresowanych do osób starszych. Niosło to ze sobą pozytywne i negatywne skutki. Pozytywne było to, że istotnie podniósł się poziom życia seniorów. Negatywne z kolei okazało się ugruntowanie stereotypowego postrzegania starości

* Dr, Katedra Socjologii i Polityki Społecznej, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.

¹ Zgodnie z definicją przyjętą w „Założeniach Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020”, polityka senioralna jest to *ogół celowych działań organów administracji publicznej wszystkich szczebli oraz innych organizacji i instytucji, które realizują zadania i inicjatywy kształtujące warunki godnego i zdrowego starzenia się* (Uchwała... 2014: 4)

przez pryzmat niedołęstwa i ubóstwa (Walker 2009: 36). W tym czasie zaczęło dominować powszechne przekonanie, że osoby stare to zbiorowość strukturalnie uzależniona od pomocy innych ludzi. Sprowadzono ich tym samym do roli bezsilnych i biernych beneficjentów różnego typu wsparcia dostarczanego przez władzę publiczną.

Polityka senioralna realizowana w Polsce – a także w wielu innych krajach – obarczona jest wieloma fundamentalnymi ułomnościami. Po pierwsze, charakteryzuje ją „adhocyzm” i krótkowzroczność. Śledząc działania władz publicznych trudno oprzeć się wrażeniu, że decyzje podejmowane są pod wpływem chwili. Brak jest wizji docelowego ładu strukturalnego, a tym samym nie ma strategicznego programu działań na rzecz osób starszych. Zdecydowanie brakuje myśli przewodniej, która w jakiś sposób ukierunkowałaby realizowane działania. Po drugie, problemem jest „sieroctwo instytucjonalno-prawne” polityki senioralnej. Jest ona realizowana w różnych resortach, przy czym wydaje się, że każdy z nich ma swoją własną koncepcję działań na rzecz ludzi starych. Efektem tego jest brak spójności i systemowego podejścia do omawianych zagadnień. Po trzecie: problemem jest to, że działania publiczne ograniczają się w głównej mierze do zabezpieczenia socjalnego (świadczeń pieniężnych, opieki zdrowotnej, usług opiekuńczych), które kształtuje poziom życia ludzi starych. Współcześnie od polityki społecznej oczekuje się, że wyjdzie ona poza ten wąski krąg i obejmie nowe dziedziny, takie jak: aktywizacja, integracja, edukacja, rozrywka, kultura. Konieczne jest też podjęcie walki z negatywnym stereotypem starości oraz z dyskryminacją ze względu na wiek. Ogólnie rzecz biorąc, chodzi o stworzenie takich warunków, by ludzie starzy „wyszli z cienia”, by mogli stać się aktywnymi i zaangażowanymi podmiotami życia społecznego. Celem polityki społecznej powinno być zatem kreowanie nie tylko poziomu, ale również jakości życia ludzi starych.

W związku z powyższym, rozpoczęto poszukiwanie nowego paradygmatu polityki senioralnej. Paradygmatu, który nie zakładałby – tak, jak to miało miejsce dotychczas – bierności i wycofania ludzi starych z życia społeczno-gospodarczego i który nie ograniczałby pomocy tylko i wyłącznie do świadczeń socjalnych. Pojawiały się różne pomysły: „zdrowe starzenie się”, „szczęśliwe starzenie się”. Ostatecznie za paradygmat nowoczesnej polityki senioralnej uznano koncepcję „aktywnego starzenia się” (Jurek 2012: 8–12).

Aktywne starzenie się, najogólniej rzecz ujmując, to taka strategia działań, która służy lepszemu życiu w okresie starości. W założeniu stanowi ona praktyczną odpowiedź na postulat zgłoszony przez ONZ w 1993 r.: „Dodać życia do lat, które zostały dodane do życia”. Zakłada się tutaj, że bycie aktywnym pozwala podtrzymać stosunkowo wysoką jakość życia w okresie starości, przy czym aktywność rozumiana jest tutaj wielowymiarowo, w sensie: społecznym, gospodarczym, kulturalnym, duchowym i obywatelskim. Zgodnie z tą ideą ludzie powinni uczestniczyć w społeczeństwie i gospodarce zgodnie ze swoimi możliwo-

ściami, a nie na zasadzie chronologii czy fazy życia. Powinni zatem uczyć się przez całe życie, być produktywni tak długo, jak to tylko możliwe, przechodzić na emeryturę w sposób stopniowy, a na emeryturze powinni realizować szereg działań, w tym m.in.: wypełniać obowiązki rodzinne związane z pracami domowymi i opieką nad dziećmi, angażować się w życie lokalnej społeczności, poświęcać się pracy wolontaryjnej, aktywnie wypoczywać uprawiając sport, turystykę oraz realizując swoje pasje życiowe i działania twórcze (WHO 2002: 12).

W poszczególnych społecznościach poziom aktywności ludzi starych jest dość mocno zróżnicowany. Z czego to wynika? Po pierwsze, jest to pokłosie różnego tempa implementacji omawianego paradygmatu. Po drugie, jest to efekt oddziaływania pewnych zaszczości kulturowych, a dokładniej rzecz ujmując: zakorzenionego w tradycji sposobu postrzegania starości, a tym samym miejsca i roli ludzi starych w społeczeństwie.

Poziom aktywności seniorów mierzony jest za pomocą specjalnego wskaźnika, który określony został mianem indeksu aktywnego starzenia się (w skrócie AAI, z ang. *Active Ageing Index*). Celem niniejszego artykułu, który powstał w ramach realizacji projektu badawczego pt. *Łączenie pracy zawodowej z opieką nad osobą starszą w Polsce*², jest przedstawienie tego wskaźnika jako narzędzia ewaluacji polityki senioralnej. Skupiono się na dwóch podstawowych zagadnieniach: (1) opisie konstrukcji AAI oraz (2) omówieniu wartości AAI w krajach Unii Europejskiej. Artykuł ma charakter przeglądowy. Zastosowana metoda badawcza to *desk research*, czyli analiza danych zastanych, w tym: literatury przedmiotu, ekspertyz, raportów i opracowań statystycznych.

2. Indeks aktywnego starzenia się: konstrukcja wskaźnika

AAI to stosunkowo nowe narzędzie analityczne. Zostało one skonstruowane w 2012 r. przy okazji Europejskiego Roku Aktywnego Starzenia Się i Solidarności Międzypokoleniowej. Jego autorami byli pracownicy Europejskiego Centrum Polityki Społecznej i Rozwoju w Wiedniu (ECV). Swój wkład w jego powstanie mieli również pracownicy Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Integracji Społecznej, a także pracownicy Organizacji Narodów Zjednoczonych.

AAI jest wskaźnikiem syntetycznym przyjmującym wartości od 0 do 100 (im wyższa wartość indeksu, tym wyższa aktywność). W jego skład wchodzi 22 wskaźniki szczegółowe (por. tablica 1), które zostały podzielone na 4 obszary:

² Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2011/03/D/HS5/01044.

- (1) zatrudnienie (angażowanie się w pracę zarobkową),
- (2) uczestnictwo w życiu społecznym (angażowanie się w pracę niezarobkową),
- (3) niezależne, zdrowe i bezpieczne życie,
- (4) możliwości i warunki sprzyjające aktywnemu starzeniu się.

Tablica 1. Indeks aktywnego starzenia się: obszary, wskaźniki szczegółowe, wagi

Obszar	Wskaźniki	Waga w indeksie
1	2	3
(1) Zatrudnienie	wskaźnik zatrudnienia w grupie 55–59	35%
	wskaźnik zatrudnienia w grupie 60–64	
	wskaźnik zatrudnienia w grupie 65–69	
	wskaźnik zatrudnienia w grupie 70–74	
(2) Aktywność społeczna	wolontariat: odsetek osób w wieku 55+, które pracują jako wolontariusze dla organizacji społecznych	35%
	opieka nad dziećmi/wnukami: odsetek osób w wieku 55+, które opiekują się swoimi dziećmi i/lub wnukami (przynajmniej raz w tygodniu)	
	opieka nad innymi osobami: odsetek osób w wieku 55+, które opiekują się starszymi lub niepełnosprawnymi członkami rodziny	
	zaangażowanie polityczne: odsetek osób w wieku 55+, które udzielają się w związkach zawodowych, partii politycznej lub pokrewnej organizacji	
(3) Niezależność, zdrowie i bezpieczeństwo	aktywność fizyczna: odsetek osób w wieku 55+, które uprawiają sport przynajmniej 5 razy w tygodniu	10%
	dostęp do opieki medycznej: odsetek osób w wieku 55+, które zgłaszają brak niezaspokojonych potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej (w tym również dentystrycznej)	
	samodzielne zamieszkanie: odsetek osób w wieku 75+, które gospodarują samodzielnie lub z inną osobą	
	bezpieczeństwo finansowe: (1) stosunek średnich dochodów, obliczony jako iloraz średnich dochodów uzyskiwanych przez osoby w wieku 65+ do średnich dochodów uzyskiwanych przez osoby w wieku poniżej 65 roku życia; (2) wolność od ubóstwa, obliczona jako odsetek osób w wieku 65+, które nie są zagrożone ubóstwem (próg ubóstwa ustalony na poziomie 50% średnich dochodów ogółem); (3) brak znacznej deprivacji potrzeb materialnych, obliczone jako odsetek osób w wieku 65+, które zaspokajają istotne potrzeby materialne,	
	bezpieczeństwo fizyczne: odsetek osób w wieku 55+, które nie obawiają się bycia ofiarą przestępstwa	
	kształcenie ustawiczne: odsetek osób w wieku 55–74 lata, które edukowały się i/lub szkoliły	

Tab. 1 (Cd.)

1	2	3
(4) Możliwości i warunki sprzyjające aktywności	przeciętne dalsze trwanie życia w wieku 55 lat:	20%
	udział lat przeżytych w zdrowiu w ogólnej liczbie lat oczekiwanego dalszego trwania życia w wieku 55 lat	
	kondycja psychiczna osób w wieku 55+	
	korzystanie z ICT: odsetek osób w wieku 55–74 lata, które korzystają w Internecie przynajmniej raz dziennie	
	więzi społeczne: odsetek osób w wieku 55+, które spotykają się z przyjaciółmi, krewnymi lub znajomymi przynajmniej raz w miesiącu	
poziom wykształcenia: odsetek osób w wieku 55–74 lata, które legitymują się wykształceniem przynajmniej ponadgimnazjalnym		

Źródło: Zaidi et. al 2013: 8, 13.

Omawiany indeks bazuje w głównej mierze na danych statystycznych pozyskiwanych w ramach Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC)³. Pakiet tych danych został stworzony podczas szczytu w Laeken (2001 r.), a jego celem jest monitorowanie postępu w osiągnięciu wspólnych celów społecznych związanych ze zwalczaniem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Są to dane dotyczące m.in.: uczestnictwa w procesie edukacji, oceny stanu zdrowia, deprivacji potrzeb materialnych, warunków mieszkaniowych, aktywności ekonomicznej, poziomu i źródeł dochodów (*Dochody...* 2011: 19). Wykorzystanie tych danych umożliwiłoby stosunkowo łatwą kalkulację AAI, a także umożliwiłoby porównywanie jego wartości w czasie (między poszczególnymi okresami) i przestrzeni (między poszczególnymi krajami).

3. Indeks aktywnego starzenia się w krajach Unii Europejskiej

Poziom aktywności osób starych jest dość mocno zróżnicowany w krajach Unii Europejskiej⁴. W tabeli 2 przedstawiono ranking krajów pod względem wartości AAI (grudzień 2014). Przewodzą zdecydowanie kraje nordyckie. Na pierwszym miejscu jest Szwecja (44,81%), a na drugim Dania (40,48%). Następne w kolejności są Holandia (39,95%), Finlandia (39,61%) i Wielka Brytania (39,17%). Należy zwrócić uwagę na stosunkowo dużą różnicę między

³ Ponadto wykorzystane zostały wskaźniki statystyczne obliczane w ramach europejskiego badania aktywności ekonomicznej ludności (EU-LFS), jakości życia (EQLS) oraz inne (np. Eurobarometr).

⁴ Jak pokazują wyniki badań, poziom aktywności ludzi starych jest mocno zróżnicowany nie tylko w ujęciu międzynarodowym, ale również wewnątrz krajów, w ujęciu regionalnym (Perek-Białas, Mysińska 2013).

pierwszym a drugim krajem w zestawieniu, wynoszącą ponad 4 pp. Tak duża różnica jest efektem przede wszystkim bardzo wysokiego poziomu zatrudnienia osób starszych w Szwecji.

Najniżej w rankingu znalazła się Grecja (27,74%), która spadła o 3 pozycje w stosunku do zestawienia z 2012 r. Na 10 pozycjach nad nią znajdują się kraje postsocjalistyczne. Przedostatnie miejsce zajmuje Polska (28,18%), która awansowała o jedną pozycję w stosunku do zestawienia z 2012 r. Warto zaznaczyć, że opuszczenie niechlubnego ostatniego miejsca jest nie tyle efektem polepszenia sytuacji w naszym kraju, co wynikiem pogorszenia sytuacji w pogrążonej kryzysem Grecji. Przed nami są: Słowacja (28,46%), Węgry (28,56%) i Rumunia (29,71%).

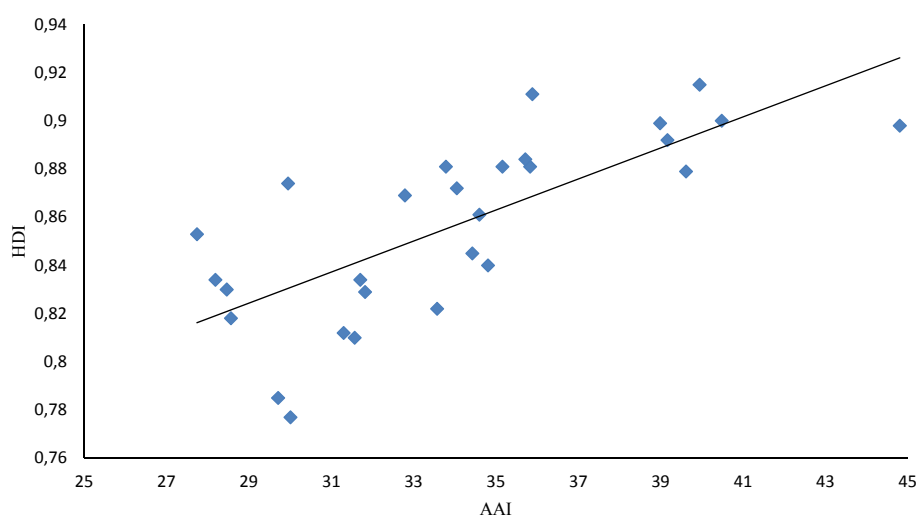
Tablica 2. Ranking krajów UE28 pod względem wartości AAI (grudzień 2014)

Kraj	Obszar 1	Obszar 2	Obszar 3	Obszar 4	Ogółem	Miejsce
Szwecja	43,43	22,56	78,63	69,24	44,81	1
Dania	35,80	20,09	79,01	65,09	40,48	2
Holandia	33,85	22,41	78,86	61,85	39,95	3
Finlandia	33,70	22,38	78,96	60,45	39,61	4
UK	35,78	20,02	73,70	61,35	39,17	5
Irlandia	30,55	25,17	74,88	60,00	38,99	6
Niemcy	34,40	14,94	74,43	55,85	35,88	7
Luxemburg	21,85	22,58	75,69	63,55	35,83	8
Francja	24,13	22,42	75,94	59,13	35,71	9
Austria	24,73	21,40	73,82	58,15	35,15	10
Estonia	39,73	13,35	67,30	47,50	34,80	11
Czechy	28,03	19,43	71,22	54,34	34,60	12
Cypr	31,43	18,73	67,96	50,38	34,43	13
Włochy	23,00	24,06	68,99	53,39	34,05	14
Belgia	20,95	20,41	72,52	60,29	33,78	15
Portugalia	32,63	14,28	67,28	52,13	33,57	16
Hiszpania	23,33	18,26	69,80	56,28	32,79	17
Malta	20,05	18,19	70,12	57,12	31,82	18
Litwa	30,53	15,26	66,18	45,31	31,70	19
Łotwa	31,95	13,93	58,73	48,21	31,57	20
Chorwacja	21,65	17,77	69,46	52,78	31,30	21
Bułgaria	25,13	12,88	62,72	52,18	30,01	22
Słowenia	19,10	16,71	74,24	49,97	29,95	23
Rumunia	30,98	12,93	61,70	40,87	29,71	24
Węgry	19,28	16,10	68,01	46,89	28,56	25
Słowacja	21,90	13,70	65,82	47,08	28,46	26
Polska	22,35	12,24	64,95	47,91	28,18	27
Grecja	20,43	14,16	64,85	45,75	27,74	28

Źródło: *UNECE Statistics Wikis*.

AAI mierzy – sposób pośredni – jakość życia w okresie starości. Można zatem domniemywać, że jest on blisko związany z innym wskaźnikiem jakości życia, jakim jest Indeks Rozwoju Społecznego (HDI, z ang. *Human Development Index*).

Na wykresie 1 pokazano zależność między tymi dwiema zmiennymi. Współczynnik korelacji Pearsona wynosi 0,74, co świadczy o silnej pozytywnej zależności. Oznacza to, że im wyższa jakość życia w danym społeczeństwie, tym wyższa jest tam aktywność w okresie starości: większa szansa na realizowanie aspiracji zawodowych, lepsze zabezpieczenie emerytalne, bardziej rozwinięta sieć relacji interpersonalnych, większe zaangażowanie w życie społeczności lokalnej, większa aktywność obywatelska itd.

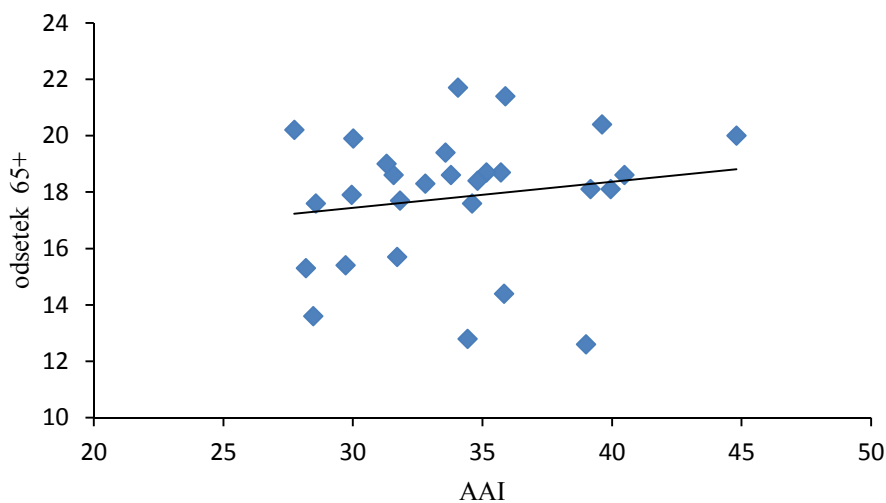
Rysunek 1. Zależność między HDI a AAI, kraje UE28 (2014 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Human Development Report* oraz *UNECE Statistics Wikis*.

A jak się ma AAI do stopnia zaawansowania procesu starzenia się ludności? Można domniemywać, że im bardziej zaawansowany jest ten proces, czyli im wyższy jest odsetek ludzi starych w populacji, tym wyższa jest aktywność seniorów. Za tym przypuszczeniem przemawiają dwa argumenty. Po pierwsze, starsze populacje przez relatywnie dłuższy czas borykały się z wyzwaniem, jakim jest rosnąca liczbą seniorów i w związku z tym miały stosunkowo więcej czasu na implementację skutecznych rozwiązań aktywizujących tę grupę. Po drugie, znaczenie ma skala zjawiska. W krajach, w których proces demograficznego starzenia jest mocno zaawansowany, kwestia ludzi starych nabiera priorytetowe-

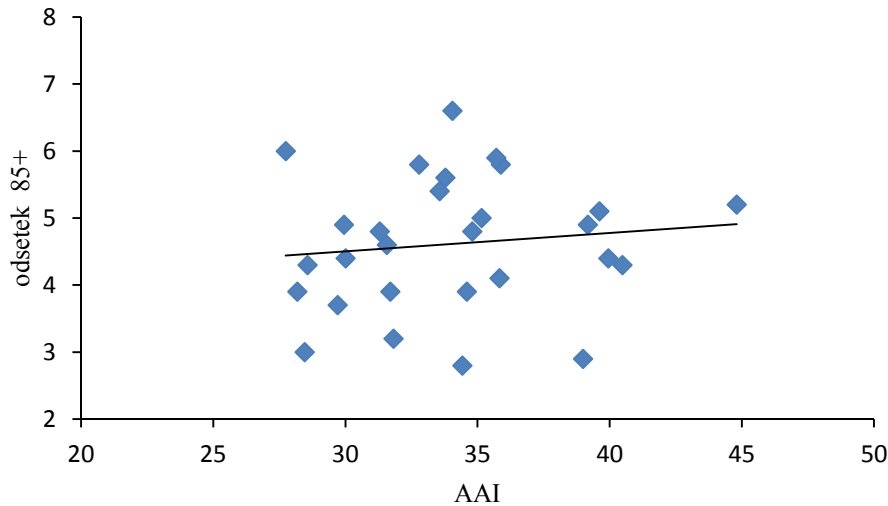
go znaczenia i tym samym zwiększa się nacisk na decydentów politycznych, aby wdrożyli działania podnoszące ich aktywność.

Na wykresie 2 i 3 przedstawiono zależność między AAI a odsetkiem osób w wieku 65+ (wykres 2) i odsetkiem osób w wieku 80+ (wykres 3). Współczynnik korelacji Pearsona wynosi w pierwszym przypadku 0,15, a w drugim 0,12, co świadczy o bardzo słabej zależności. Oznacza to, że omawiane powyżej przypuszczenia okazały się niesłuszne. Wcale nie jest tak, że im starsza populacja, tym wyższa aktywność seniorów. Być może ten brak zależności jest pokłosiem intensywnych przepływów ludności, jakie miały miejsce po rozszerzeniu UE w 2004 roku i później. Te migracje istotnie zmieniły strukturę demograficzną poszczególnych krajów. W krajach imigracyjnych (kraje tzw. Starej Unii) proces starzenia się ludności został spowolniony lub w skrajnych przypadkach wręcz (chwilowo) odwrócony, natomiast w krajach emigracyjnych (nowe kraje UE) został on dodatkowo zintensyfikowany. W tej sytuacji wszystko się wymieszało. Pojawiły się kraje o relatywnie wysokiej stopie starości i niskiej aktywności seniorów (np. Węgry, Bułgaria, Łotwa) i – z drugiej strony – kraje o relatywnie niskiej stopie starości i wysokiej aktywności seniorów (np. Irlandia, Luksemburg, Cypr).

Rysunek 2. Zależność między AAI a odsetkiem osób w wieku 65+, kraje UE28

Źródło: opracowanie własne na podstawie *World Population Prospect* oraz *UNECE Statistics Wikis*.

Rysunek 3. Zależność między AAI a odsetkiem osób w wieku 80+, kraje UE28

Źródło: opracowanie własne na podstawie *World Population Prospect* oraz *UNECE Statistics Wikis*.

4. Zakończenie

Idea AAI polega na skwantyfikowaniu i przestawieniu za pomocą jednej liczby poziomu aktywności osób starszych w danej populacji. Należy zwrócić uwagę na fakt, że pojęcie *aktywność* znacznie wykracza poza jego tradycyjne pojmowanie. Nie jest kojarzone tylko i wyłącznie z aktywnością fizyczną czy zawodową. Skala zagadnień branych tutaj pod uwagę jest znacznie szersza. W skład indeksu wchodzi zarówno elementy kształtujące materialny wymiar życia, takie jak chociażby relatywny poziom dochodów, zabezpieczenie przed ubóstwem czy dostęp do świadczeń zdrowotnych, jak również elementy pozamaterialne, takie jak na przykład zaangażowanie obywatelskie, poczucie bezpieczeństwa czy realizacja pasji życiowych. Można zatem stwierdzić, że kategoria aktywności jest tożsama z ogólnym dobrostanem (finansowym, fizycznym, psychicznym, społecznym). AAI jest zatem swoistym miernikiem jakości życia w okresie starości i jako taki może być stosowany do ewaluacji polityki senioralnej.

Polityka senioralna w znacznym stopniu kształtuje jakość życia w okresie starości. Bezpośrednim celem tej polityki jest ochrona osób starszych przed depriacją potrzeb, a także zapobieganie wykluczeniu społecznemu i integracja ze społecznością lokalną (por. m.in. Szatur-Jaworska 2000, Błądowski 2002). AAI

jest jednym z narzędzi monitorujących skuteczność tej polityki⁵. Mierzy słuszność przyjętych przez nią celów oraz efekty realizowanych w jej ramach działań.

W 2014 r. wśród wszystkich krajów UE Polska uplasowała się na przedostatnim miejscu, jeśli chodzi o wartość AAI. Nie świadczy to najlepiej (delikatnie rzecz ujmując) o działalności podmiotów publicznych i organizacji społecznych, które zajmują się problemami ludzi starych. Oczywiście ten wynik jest wypadkową wielu czynników. Jednym z nich jest niewątpliwie fakt, że w polskim społeczeństwie powszechnie dominuje tradycyjne pojmowanie starości, jako czasu odpoczynku i wycofania. Z tą fazą życia wciąż kojarzą się przede wszystkim ciepłe kapcie i bujany fotel.

W najbliższej przyszłości sytuacja pod tym względem będzie się zmieniała, a wartość wskaźnika AAI będzie się systematycznie zwiększać. Będzie to efektem wdrażania różnych programów aktywizacyjnych, takich jak np. „Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020”, którego celem jest poprawa jakości życia osób starszych poprzez zwiększanie ich aktywności społecznej (*Uchwała...* 2014). Będzie to także efekt przeprowadzonych niedawno zmian w systemie emerytalnym, a dokładniej rzecz ujmując: ograniczenia przywilejów emerytalnych niektórych grup zawodowych i (przede wszystkim) podnoszenia wieku emerytalnego. Te zmiany zwiększą aktywność zawodową osób w wyższych kategoriach wieku.

Bibliografia

- Błędowski P. (2002), *Lokalna polityka społeczna wobec ludzi starych*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.
- Dochody i warunki życia ludności Polski (raport z badania EU-SILC 2009)* (2011), Warszawa: GUS.
- Global AgeWatch Index 2013. Insight report* (2013), strona internetowa: www.helpage.org, dostęp: 14.01.2015.
- Human Development Report*, strona internetowa: <http://hdr.undp.org/en/data>, dostęp: 17.12.2014
- Jurek Ł. (2012), „Aktywne starzenie się” jako paradygmat w polityce społecznej, „Polityka Społeczna” nr 3.
- Perek-Białas J., Mysińska E. (2013), *Indeks aktywnego starzenia w ujęciu regionalnym. Ekspertyza dla Departamentu Polityki Senioralnej*, Warszawa: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.
- Szatur Jaworska B. (2000), *Ludzie starzy i starość w polityce społecznej*, Warszawa: ASPRA-JR
- Uchwała nr 238 Rady Ministrów w sprawie przyjęcia dokumentu Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014–2020 (2014), Warszawa: Monitor Polski.
- UNECE StatisticsWikis*, strona internetowa: www1.unece.org/stat/platform, dostęp: 17.12.2014.

⁵ Innym wskaźnikiem syntetycznym mierzącym jakość życia osób starych jest AgeWatch Index, stworzony przez międzynarodową organizację pozarządową HelpAge. Jego konstrukcja jest bardzo zbliżona do AAI. Składa się on z kilku wskaźników szczegółowych, które zostały pogrupowane w 4 obszary: (1) bezpieczeństwo finansowe, (2) stan zdrowia, (3) zatrudnienie i edukacja oraz (4) środowisko społeczne (*Global...* 2013: 13).

- Walker A. (2009), *Active Ageing in Europe: Policy Discourses and Initiatives*, w: *Information and Communication Technologies for Active Ageing*, Red. M. Cabrera, N. Malanowski, Amsterdam: IOS Press.
- WHO (2002), *Active ageing: a policy framework*, Geneva: World Health Organization.
- World Population Prospect*, strona internetowa: http://esa.un.org/wpp/unpp/panel_indicators.htm, dostęp: 17.12.2014.
- Zaidi A. et. al (2013), *Active Ageing Index 2012. Concept, Methodology and Final Results*, Wiedeń: European Centre Vienna.

Lukasz Jurek

ACTIVE AGEING INDEX AS AN EVALUATION TOOL FOR POLICY TOWARDS ELDERLY

Abstract. The level of activity of old people is measured by the special index called Active Aging Index. The main purpose of the article is to present this index as a tool to evaluate policy toward old people. Author focused on three main issues: (1) description of the AAI structure; (2) presentation of the relationship between AAI and a policy towards elderly; (3) discuss the value of AAI in European Union countries. Used method is a desk research, that is analysis if existing data including literature, reports and statistical studies.

Keywords: policy towards elderly, activity, quality of life, evaluation.

